

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-féle HÁZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT
— ILLETO KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK. —

— KEZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. —

Megjelenik minden vasárnap es csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre — 12 K. Fél évre — 6 K.
Negyed évre — 3 K. EGYSZÁMÁRA 12 FILLER.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSES-féle HÁZ.)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PENZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VETETNEK FEL.

A hatalom és a jég sport.

Hibázott a rendőrség. — A tanács álláspontja győzött.

Vége a kapapé processusnak, amin annyit nevettek és aminek kár volt nyilvánosságra jutnia.

A jégheccet értjük.

Mi is volt az előzménye ennek? Tulajdonképen semmi, vagyis inkább az elenyészően csekély valami, hogy a rendőrség betiltotta a kis Dunán való koresolyázást nemcsak a jég sport kedvelőinek, hanem azon szegény embereknek is, akik egyéb téli kereset hiányában jeget aszaltak, vagyis a Duna jegét állandóan gondozták s ekként mesterséges pályát tartanak fenn. Ezek az emberek nem szednek rendes taksákat, nem élnek vissza a közönség zsebével, hanem az apró gyermekek négy fillérének ép úgy örülnek, mint a felnőttek önkéntes, kisebb, nagyobb adományának.

A szegény emberek nem csinálhattak tehát semmit, ellenben — mint az ismeretes — a gyermekek csak úgy koresolyáztak, mint azelőtt, mert az őket riasztó rendőr elől eliramodtak és egy pár száz lépésnyire újból vígan irringáltak.

A gyermekek ellen hiába vonult volna ki az egész rendőrlétszám. Máskép kellett tehát cselekedni. A rendőrség cselekedett is. Fejszét és csákányt adott a város utcapróinak kezébe s kihajtatta őket a jégre, ahol a szigeti fahídtól felfelé egész hosszában összetörték a jeget.

Hát ez csakugyan jó orvosság volt, mert ugyan melyik okos egyén teszi ki magát a folytonos orra bukás veszélyének a kilyukgatótt, összetört és érdessé tett jégen?

Az érdekelt szülők azonban sehogysen nyugodtak bele ezen furcsa intézkedésbe. De ugyan bele lehetett e abba nyugodnia egyetlen benszültnek is, amikor alig van ennek a városnak egyetlen születtje, aki gyermekkorában ne élvezte volna a jégen kinálkozó örömeiket?

Igy vitték az ő sérelmüket a főjegyző útján a tanács elé. A tanács nyomban értesítette a rendőrséget, hogy a koresolyázást saját hatáskörében megengedi és ugyanekkor arra is utasítást adott, hogy a jégen a rendőrség az életbiztonság érdekében a megfelelő intézkedéseket tegye meg.

A rendőrség azonban visszairt, hogy a

jégért a felelősséget nem vállalja, tehát a koresolyázást sem engedi meg.

Közben az egyes iskolákból már hivatalos színezetű látogatásban volt része a polgármesternek. Hivatkoztak miniszteri rendeletre is, amely szerűt az iskolás gyermekek a koresolyázás és testedző sportja érdekében a hatóság a kellő intézkedéseket megtenni köteles.

A tanács tehát újból összeült és — lévén a Duna területe a város — mint tulajdonos most már egyenesen érvényesítette a területhez való jogát, a koresolyázásra alkalmas területet kijelöltette, a jégpályára vállalkozókat annak használatába bevezette és — várakozó álláspontja helyezett.

A dolog vége ismeretes. A rendőrség másnap már respectálta a tulajdonos-város intézkedését, a vállalkozók által egy éjszaka tartama alatt létesített jégpályát pedig immár napok óta látogatja a közönség.

Érdekes, hogy a rendőrség a tanács első rendelkezését az alispánhoz felebbezte és abban azt vitatta, hogy a rendelkezési jog minden irányban őt illeti, lévén a köztörvények szerűt az élet- és vagyonbiztonság őre.

Az alispán ezen állásponttal szemben — igen helyesen — a magántulajdont vette védelembe és a felebbezést elbíráló határozatában a város tanácsának rendelkezési jogát megerősítette.

Részünkről örülünk, hogy a sajnálatos konfliktus így végződött, mert olyan bonyodatom keletkezett volna belőle, amely nemcsak a közönség jogos felháboradását, hanem a képviselőtestület beavatkozását is provokálta volna.

Mondjuk azonban, hogy ez az eset mégis jó volt valamine. Arra nevezetesen, hogy nem jó elhamarkodva cselekedni soha, nem szabad a jogokat a hatalom merev álláspontjáról ridegen körülbástyázni, hanem e helyett úgy kell a törvényt alkalmazni, úgy kell a hatalmat gyakorolni, hogy utvesztő ne álljon elő!

Különbén ez a kis tanulság azért sem árt, mert a rendőrséggel szemben a tanács álláspontja, a több szem többet lát elve s főképp a város jogának speciális védelme érvényesült.

„A bajóti háborusághoz.”

Tekintetes Szerkesztő Úr!

„Amicus Plato, magis amica veritas.” Azon biztos hitben, hogy tekintetes Szerkesztő úr is valja ezt, kérem legyen kegyes jelen válaszonnak b. lapjában helyt adni.

Evek óta már, a valódi tényállások elferdítése és agyonszínezéséből egész sportot űz már a bajóti pap pártfogója, hogy csak neki reklámot csinálhasson. Tudva azt, hogy mily örömet okozhat ez a pártfogótnak, halgattam eddig; de halgattam azért is, mert tudtam, hogy úgy az egyházi illetékes körök mint az én fölöttes hatóságaim is, kik többszörösen kivizsgálták már ezt az elefánta felújít bajóti ügyet; tudják, ki a ludas Bajóton. Nem alkalmatlankodnak most sem felszólalással, ha Foltin úr soha meg nem írt levelekkel magát tisztázni meg nem kísérlette volna, de így, nehogy az állapotokat nem ismerők is elferdíthessenek, kényszerítve vagyok arra, hogy a nagyközönség előtt az igazí oldaláról én is megvilágítsam a bajóti-tübheteren állapotokat.

Bajóton bizony esunya állapotok voltak. De csak voltak, mert ma már, hogy a nép eszmélni és látni kezd s hogy a Foltin úr által félrevezetett népből tanadt „Jelkes tábor” öt emberre apadt le, ezek a esunya állapotok megszűntek. Hogy ki volt a közönsébeli szép heke megrontója s e esunya állapotok megmegtérőítője, annak elbírálására közlöm mindenk előtt e határozat és levél másolatát: „2706/907. sz. Esztergomi járás főszolgabírójától. Tárgy: Foltin plebános panáza Balcs György jegyző ellen. Határozat: Foltin Janos plebános bajóti lakos panaszost panaszával a megtartott vizsgálat alapján elutasítom s egy alkalommal joakarattulag figyelmeztetem, hogy jövőben panaszával körültekintőbb legyen, mert hivatásához nem méltó, hogy minduntalan alaptalan feljelentésekkel rontja úgy a saját tekintélyét, mint a közönség bekéjét. Indokolás: stb.”

„Főtisztelendő Plebános úr! Az iskola állapotosítása és a tanítók kinevezése megtörtént. A mindön ezt erőssére adnám, egyben megköszönöm igen kérem, mivel ezen változtatni már úgy sem lehet s mivel lelkiismerete a tekintetben, hogy ennek megakadályozására mindent elkövetett, teljesen nyugodt lehet, mert hisz meg sokkal többet is tett, mint a megnyit tennie szabad lett volna. Hagyjon föl most már eddigi agítalásával és nyújtson segédkezet az olájaroságnak abban, hogy a régi szép rend és heke közönségünkben ismét helyreállítsassék. A mint tapasztalhatta már, a szethúzás és veszekedés olányunkra egyikünknek sincs. Ha tehát keresem meg megszívlelné és e mai naptól csak magasztos hivatásának betöltésében mint hívőnek lelki atyja, hitének erejét, szívének jóságát és szellemének nyúltságot közönségünk s egyházunk javára fejtené ki, úgy én ezennel heke jobbjomat felajánlom és a multra falyolt vetek. Összetartással mindent, szethúzással semmit.

Azon reményben, hogy további cselekedetei-

nek rugója a jövőben már most ez lesz, maradtam stb. (Aláírása két tanúnak, kik előtt lemásolva s elküldve lett. Válasza kezeim között van.)

Talán ez is elég volna. De mert megrágalmaztak, szükséges, hogy egyet mást még el is mondjak. Mindenek előtt kijelentem, hogy a Foltin úr által közzétett levelek közül az 1906. szeptember hóban kelteztet csak most fogalmazta, mert ilyen tartalmú levél az én kezeim közé soha sem jutott. Az 1906. okt. 13-án kelteztet levele pedig szintén átdolgozás után került nyilvánosságra, mert a kezeim között levő eredeti egészen eltűnt.

S már most mi minden történt Bajóton, hogy folyton anyagot találtak erről énekelni és engem támadni? Azok után, hogy a község lakossága 89%-os közs. p. a. mellett az iskolát felépíteni s fentartani magát képtelennek jelentette ki s hogy a kath. iskolát fentartó hívek képviselője az iskolaszék is ebbeli kötelezettségeinek anyagi hiányában eleget tenni nem bírt, a képv. testület egyhangulag hozott határozata folytán kérvényezve lett az állami iskola felállítása, hogy úgy jóravaló, de szegény népünk a súlyos terhek alól valahogy megszabadíttassék. Ez 1905. évi jan. 1-én fel is állították s ebben az 1905. évi júl. 1-éig az áll. tanítók rendesen működtek is. Ekkor azonban beszüntették. Beszüntették pedig azért, mert az időközben választott — hogy mily úton és módon, alább mondom el — iskolaszékkel, az egyházi hatóság pártfogása mellett a plébános egy kérvényt adatott be a Miniszterhez, melyben kérték az áll. iskola beszüntetését és egyben kötelezik magukat arra, hogy ha beszüntetik, ők felépítik és fenn is tartják a felek. iskolát, mert nem igaz, hogy szegény a község, az nem szegény, a nép bírja a terheket.

De dacára ennek, hogy az így újonnan szervezett r. kath. iskola felépítése és fentartására e szerint kötelezte magát az iskolaszék, a költségeket most mégis a községtől követelte a plébános. A község képv. testülete azonban ezt megtagadta a fentiek után még azért is, mert ha felekezeti alapon lesznek kirova e terhek, a lakosságra csak fele teher esik, mintha községi pótdából lennének azok fedezve.

Ezek történetek és semmi egyéb a község-házán és ezért, mert a község jegyzője és elöljárósága ép úgy, mint más községek józanul gondolkodó elöljárósága s most legutóbb Esztergom város polgármestere is a népet pörére vetköztetni nem akarták, énekeltek folyton Bajótról és üldöznek engem már évek óta.

Mit mivel s miként munkálkodott már most ezzel szemben, az a fölmagasztalt buzgó és agyondiesért plébános, Foltin. Hogy Ipolyságról, honnan összeférhetetlen természete miatt pusztulnia kellett és Bajótra jött a legelső dolga az volt, hogy mivel az általa megrendelt fogadtatásához — az annak idején az „Esztergomban“ olyan szépen leírt fogadtatáshoz — csak egy kocsis vén asszony rukkolt ki s hogy ott férfiakat nem látott mindjárt riadót is fujt, mondván: itt úgy látszik nincs elöljáróság, de ha nincs, majd én teremtek.

Meg is kezdte ez irányban működését. De dacára annak, hogy minden egyes községi választásnál a szószékről is korteskedett s hogy házról házra is járt korteskedni s hogy kieszközölte, hogy az ő embereit jelöljék bírónak és hogy dísznótórokra is eljárt, hogy csak így a népet megnyerje magának, — e célját elérni még sem bírta. Hanem elérte e korteskedésével és szegény népünk félrevezetésével azt, hogy választatott olyan iskolaszék kiket vezethet s kikkel szegény községemet — ha csak még valami módon ez megakadályozva nem lesz, — tönkre teszi és kivándorlásra kényszeríti, mert 153%-os közterhet, a mivel ez évben is a 89%-os községi pótdával együtt megterhelve van a nép, elviselni az teljesen képtelen.

Hogy a népet mily úton és módon tudta

Foltin úr így beugratni, arról csak egy két esetet mondok el. Azok mellett, hogy minden vasárnap a szószékről az „áll. iskolák ellen kirohant s hogy onnan azt prédikálta a népnek, hogy az áll. iskolák a pokol kapui, ott keresztet vetni szabad nem lesz, a tanítók kifóhajtják onnan a keresztet a merre csak megy az ember, mindenhol azt kérdik, hogy Bajóton kálamisták laknak, hogy áll. iskolát akarnak, az áll. iskolához majd zsidó tanítót neveznek ki stb. stb. Az októberi litániák alatt a szószékről fejezetenként Szt. Bernádetta történetét olvasta s mikor már látta, hogy a nép képzelő tehetsége teljesen fel van esigázva, az oltár elé ment s onnan vissza fordulva azt mondta. Én már pár nap óta különös jelenséget látok az oltári szentiségben, jöjjetek ki k. híveim padonként és nézzétek meg ti is. Persze hogy látta ott már most mindenki a csudát, az egyik a szűzanyát, a másik a vérrel verejtékezett Krisztust, a harmadik a kis Jézust. S ebben a hitben teljes 6 napon át meghagyta a híveket. Ekkor azonban bizonyos okokból eltűnt a csuda. Miért tette ezt? Erre felelhet olvasóm is. Ez az egyik eset. A másik, hogy mikor az iskolaszéki választás idejét és helyét kihirdette a népnek a szószékről, ezt avval a commentárral tette, hogy olyanokra, kik templomba nem járnak s nem jó katolikusok ne szavazzanak. És e nap délutánján, mikor az iskolaszéki választást udvarában megejtette, kivítette a szűz Mária zászlót és ennek tartójával azt kiáltotta, hogy akinek Istene van az most ide álljon és így vonult udvarába. Foltin úr ilyen dolgokat eslekedett s így módon vesztette össze egyik testvért a másikkal, férjet a feleséggel. S mégis rólam zengedeznek, mint a béke megrontójáról.

De megtette ezenkívül még azt is, hogy minden ok nélkül bepanaszolt hetenként 2-3-szor és hatóságaim előtt s a befolyásos embereket, kikhez csak hozzá juthatott ellenem hangolta: valástalannak, papfalónak, templom kerülőnek festett egyik helyen s mondom ép ily valótlan és alapítalan panaszok és följelentésekkel hangolt ellenem a másik helyen. Evvel el is érte azután azt, hogy gyűlöletet támasztott ellenem egyes helyeken és hogy a bajóti iskola ügy némely oldalról már egészen mint felekezeti s olyan ügyként vétetik, mellyel vallásunk van támadva. Pedig soha más, mint a község érdeke sem ebben, sem más esetben soha nem vezetett s így különösen ebben épen nem, hogy kath. iskolát tegyék tönkre. Ezt szükség esetén iskolaszéki jegyzőkönyvekkel is igazolhatnám.

Hogy csak följelentésre oka legyen megtette Foltin úr a sok eset között még azt is, hogy az iskola fájából, melyből éjjel is tüzeltek, a szolgabíró előtt beigazoltatott — a tanítónókkal is tüzeltetett, pedig ezeknek, mert ma már 1200 korona a fizetésük fűtő anyag nem is jár s mert ezeknek erre, az Érsekségtől évenként 10 m. fát eszközölt ki részükre, amit a saját udvarába szállított — ninesen is szükségük. De megtette, hogy csak így ne tudjon a község elegendő fát szolgáltatni s feljelentesse a jegyzőt. Tett még sok minden felét Foltin úr, de egyelőre a bajóti esúnya állapotok megvilágítására a leirtakat is elégnék tartom. Befejezésül azonban még valamit Foltin úrnak egy ízben már a bíróság előtt és a lapokban nyilvánosan is bocsánatot kellett kérnie tőlem. Megbocsátottam neki és szaladni engedtem. Szaladni engedtem mindezen esúnya áskálódásai után még a m. év elején is, mikor azért a bizonyos megyebizottsági tagságért fogtam a torkát. Pedig akkor főnkre tehettem volna. S mégis én voltam eddig az egyenlenség okozója.

Már most én is azt kérdezem, minden elfogulhatlan és józanul itélni tudó embertől: ki a bűnös, ki a béke rontó Bajóton? Én-e, ki Foltin-nak, akkor sem ártottam, mikor megtehettem volna és a ki furesa dolgairól, dacára annak, hogy ez talán kötelességem lett volna, hívei előtt soha még

csak nem is beszéltem, sőt esítőttem úgy az előjárókat, mint a képviselőket, kiket kibuktatni akart s kik azért ellenségei lettek. — vagy Foltin úr, ki minden egyes községi választásnál állásához nem illő módon erőszakoskodva korteskedett s minden választást és községi határozatot is akár van erre ok, akár nem megfelebbez — és a ki nemesak engem, hanem itt a vidéken minden egyes kabátos embert — még paptársait is — többször beárult és följelentett s kivél épen azért sem én, sem az itteni vidéki urak közül egy is szoba már nem áll? Ezt döntse el most már a nagyközönség. Bajóton, 1908. évi jan. 15. Kiv. tisztelettel maradtam, a Tekintetes Szerkesztő úrnak alá- zatos szolgálója.

Baits György, községi jegyző.

Mi ujság?

Farsang.

- Január 18-án Az ipartestület bálja a szegény sorsú iparosok fölségezésére a Fűrdben.
 „ 18-án A helyörség tisztikarának táncestélye a Magyar Királyban.
 „ 19-én. Az ev. ref. egyház hangversennyel egybekötött családi estélye a „Magyar Királyban.
 „ 30-án a A tisztikar simfónia hangversenye táncal a Fűrdben.
 Február 1-én. Színelőadás a Kaszinóban.
 „ 2-án Az esztergomi kath. legényegylet táncmulatsága a Fűrdben.
 „ 8-án Az Esztergomi Hajós Egylet estélye a Kaszinóban.
 „ 8-án. A helybeli helyörség hivatásos altisztjeinek táncestélye a Fűrdben.
 „ 16-án A kereskedő ifjak önképző együletének táncal egybekötött színi előadása a Fűrdben.
 „ 22-én A tisztikar színi estélye táncal a Fűrdben.
 Március 2-án Cabaret előadás a Kaszinóban.

Dr. Fehér kanonoki beigtatása.

Dr. Fehér Gyula kanonok ünnepélyes beigtatása folyó hó 20-án, hétfőn délelőtt 9 órakor fog a bazilikában megtartatni. A város polgármestere külön értesítésben hozta ezen ünnepélyes aktust a város képviselői tudomására és felkérte őket, hogy a beigtatási ünnepélyen részt vegyenek, hogy ez által is tanúsítsák a város közönségének a kitüntetett egyházi férfiú iránt, mint a város kegyüri templomának 23 éven át volt buzgó plébánosa és városi ügyeink egyik legkiválóbb és legjóakaróbb munkálója iránt mindenkor érzett mély tiszteletüket, igaz nagyrabecsülésüket és őszinte ragaszkodásukat. Ugyanazon napon délelőtt 11 órakor fogja az új kanonokot a belvárosi plébánián levő lakásán a város közönsége és tisztikara küldöttségileg üdvözölni.

Uj közlekedési tanácsos.

Frey Ferenc volt országgyűlési képviselőt a kereskedelmi miniszter az országos közlekedési tanács tagjává nevezte ki.

A népkonyha költségeire újabb adományok.

Simor Teréz urnőtől 50 kor., özv. Zubcsék Mihályné urnőtől 40 kor., Klomann Nándorné urnő 10 kor., Philipp Konrádné urnőtől 10 kor. érkezett be a népkonyha kiadásaira. A kegyes adományokat hálásan köszöni a népkonyhat fentartó jótékony-egylet elnöksége.

Rózsika férjhez megy.

A hunczút kis Ámor isten ismét rést üt városunk szépeinek rózsalánzában. Idegenbe viszi Esztergom egyik legszebb leányát: Oblatt Rózsikát. A kis szőke szépség ma tartja eljegyzését Pásztor Sándorral az egri „Hevesmegyei Hitelbank“ éégvezetőjével.

Az „A ket közli: Szóbeli ügyvéd pének tisztvá házi kápolná Az ünnepély kezébe tette

A bel jóváhagyta bizottságána gyűlésében tergommegyei illetményeit szerint egy mutatását k

F. hó egy nagy c A fiúk egy jégre kerül s így a vé néhány pi segélykiált a szerencs kát a sajtá derék élet

Ma

Gyá ormán hi gárda tag lomba vor férfit hos Valamiko anak, leg védi pály tisztikarb

gálván, u főügyész nyugalom kívül a ky és E ről a ke

„Ö Irma min férj. Ger Gerleöz hunyt ny Hen Gyuláné Kálmán mély faj rón szer Vilmos nyugalm

dog há nali fél vétele ga hal órakor szerint

alatt b a csal Az eg d. e. 1 niatem dapest hamva jelenté

ban f részvé és a kisért felett.

Visszatérés.

Az „Alkotmány“ fenti cím alatt a következőket közli: Szenttamási István, Szenttamási Béla helybeli ügyvéd fia, gróf Mikes Ármán gelencei faterapének tisztviselője, e hó 11-én Mailáth püspök házi kápolnájában visszatért az egyház hívei közé. Az ünnepélyes keresztségi fogadalmat a főpásztor kezébe tette le.

Jegyzők öröme.

A belügyminiszter tegnap érkezett leiratával jóváhagyta Esztergom vármegye törvényhatósági bizottságának m. év október hó 15-én tartott közgyűlésében hozott azon határozatát, mellyel az esztergommegei mindkét járási kör- és segédjegyzők illetményeit előnyösen rendezte. Az új rendszer szerint egyenként megállapított illetmények kimutatását legközelebb közöljük.

Életmentő hajóács.

F. hó 15-én délután a primási gépgyár alatt egy nagy csoport iskolásfiú csuszkált a Duna jegén. A fiúk egyike Rabovszky János véletlenül olyan jégre került, amely alatt meleg források fakadnak s így a vékony jégréteg beszakadt és a kis fiú néhány pillanat alatt elmerült. A többi gyerek segélykiáltásaira Molnár János hajóács odarohant a szerencsétlenség színhelyére és az elmerült fiúcskát a saját élete kockáztatásával kimentette. A derék életmentőt a parton állók megélték.

Mattyasóvszky Vilmos †

Gyászlobogó lengett a vármegye házának ősi ormán hirdetőn, hogy ismét kidőlt egy a régi gárda tagjai közül: Mattyasóvszky Vilmos nyugalomba vonult vármegyei tisztí főügyész. A 63 éves férfit hosszú, sorvasztó betegség döntötte sírba. Valamikor egyike volt a vármegye legszebb férfianak, legdélecegebb tisztviselőinek. Eredetileg ügyvédi pályára készült, majd belépett a vármegyei tisztikarba s a megyét különböző állásokban szolgálván, utójjára járási főszolbíróból lépett elő tisztí főügyésznek és pár év előtt ezen állásban vonult nyugalomba. Halálát neje és három gyermekén kívül a nagykitejédeű Mattyasóvszky — Revicky és Etter családok gyászolják. A szomorú esetről a következő jelentést vettük:

„Özv. Mattyasóvszky Vilmosné szül. Etter Irma mint feleség a maga és gyermekei: Ilonka férj. Gerlóczy Béláné, Jenő és Vilmos, unokái: Gerlóczy Mária, Magdolna és Tibor, ugy az elhunyt testvérei: Mattyasóvszky Lajos, özv. Perényi Henrikné szül. Mattyasóvszky Mária, Mátray Gyuláné sz. Mattyasóvszky Lujza és Mattyasóvszky Kálmán, ugyszintén az összes rokonság nevében mély fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy forrón szeretett férje illetve matyasóvszky Mattyasóvszky Vilmos köz- és váltó-ügyvéd Esztergom vármegye nyugalmazott tisztí főügyésze életének 63-ik, boldog házasságának 27-ik évében, f. hó 16-án hajnali fél 3 órakor, a halotti szentségek ájtatos felvétele után az Urban jobblétre szenderült. A drága halott földi maradványai f. hó 17-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a gyászházban; I. ker. Fehérvári-ut 44 sz. alatt beszenteltetni és Esztergomba szállítatván, ott a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az egésztestő szent mise áldozat folyó hó 18-án d. e. 10 órakor fog az esztergomi belvárosi plébániatemplomban a Mindenhatónak bemutatni. Budapest, 1908. évi január hó 16-án. Áldás és béke hamvaira“. A vármegye tisztikara külön gyászjelentést adott ki.

Mattyasóvszky Vilmos temetése Esztergomban f. hó 17-én d. e. ment végbe általános, meleg részvét mellett. Koporsóját a helybeli ügyvédi kar és a vármegyei tisztikar is bensőséges részvéttel kísérte utolsó útjára. Békesség legyen hült porai felett.

A református bál.

Az esztergomi ev. ref. egyház tagjai által ma este a „Magyar Király“ szálló termeiben rendezendő estély iránt általános érdeklődés nyilvánul. A rendezőségnek az estélyt bevezető műsor kitöltésére városunk legjobb erőt sekerült megnyernie.

Hymen.

Brenner János a piszkei nagyvendéglő bérletje f. hó 22-én d. e. 10 órakor vezeti oltárhoz aráját Major Idát a beledi ev. ref. templomban.

Indiszkreció a bíróság részéről.

Az esztergomi járásbíróhoz tegnap érkezett le az igazságügyminiszternek egy igen érdekes rendelete. A rendelet meghagyja, hogy a bíróság köteles a felekhez intézendő általános kérdések keretében azt is megkérdezni, hogy a fél alkoholistá-e illetve mennyi szeszt szokott fogyasztani napjában? Az így összegyűlt adatokból azután országos statisztikai kimutatás fog készülni. Azt hisszük, hogy eme indiszkreció kérdés városunkból is igen sokakat vissza fog tartani attól, hogy a bíróság előtt pörösködő fél gyanánt szerepelni óhajtsanak.

A jégről.

A nagy kanapé-pör után vígan folyik a korszolvasás a kis Dunán. A magánosok által készített és folyton rendben tartott jégpálya a tüzoltó teleptől a börgyárig terjed és azt naponta sokan látogatják. Ez alkalommal elismeréssel kell megemlékeznünk a polgármesterről, aki a közönség kényelmére egy pár Széchenyi téri padot is átengedett a pályát gondozó embereknek.

A szervezés revíziója.

A városi szervezési szabályrendelet revideálására kiküldött bizottságok tevékenysége folyamatban van. E hó 15-én a pénzügyi részre nézve dr. Fehér Gyula prelátus-kanonok elnöklete alatt tartott ülést. A bizottság a pénzügyi tanácsnoki czimmet és más irányu hatáskörrel fentartani, a két pénztárt egyesíteni a pénzügyi osztályt pedig eltörölni s e helyett kizárólag egy számvevőségi, szám fejtő hivatalt kíván felállítani. Az idevonatkozó munkát oly értékes, hogy elfogadása esetén a városi pénzkézeltés és az adóügy terén teljes rend fog bekövetkezni.

Ebmarás.

Szabó Jánosné szenttamási lakost f. hó 16-án a Főpát utcában egy ismeretlen kőbor eb megmarta. Beszállították a Pasteur-intézetbe Bpestre.

Életveszedelem a városház előtt.

Megenyhülven az idő, a városház lejtős fedeléről esőtől hull az áldás — holovina alakjában. — Kisebb-nagyobb hógörcögek szakadnak a városház alatt járókélők nyakába. Igazán esoda, hogy mind-egyik szerencsétlenség nem történt. Le kéne söpörtetni a havat arról a háztetőről és mindjárt nem volna baj.

Felülfizetések.

A sz. Erzsébetről nevezett esztergomi jótékony nőegylet 1908. jan. 11-iki diszeladásának összbevétele: 1216 kor. 39 fillér. Felülfizettek: Graeffel János, Vézinger Károly, Lollok Lénárd, Vencell Antal 20—20 kor.; dr. Rajner Lajos, dr. Csernoch János, Blümelhuber Ferenc, dr. Roszváth István, Klinda Teofil, Maszlaghy Ferenc, Horváth Ferenc, Schiffer Ferenc, Andor György, Bogisics Mihály, özv. Reviczky Gáborné, dr. Fehér Gyula, dr. Katona Sándor, Vimmer Imre, Földváry István, 10—10 kor., Havasy Imre, Brühl József, Gyapay Pál, dr. Csárszky István, gróf Salis Seewels, Porgosz Béla 8—8 kor., dr. Güncy Béla-

Farkas Tivadar, Eitner Elemér, Keményfy Káli mán, Brutsy János, Nagy Róza, özv. Laczkó Pálné, Frey Vilmos, Fekete Rezső 5—5 kor.; Számord Ignác, Keeskés Ilona, Marosi Józsefné, Schvetz Vilmos, Pauer Károly, Skoda János, N. N. 3—3 kor.; Németh Adolf, özv. Szalkay Józsefné, ifj. Matus Gyula, Mátéffy Viktor, Marezy József, Oltósy Ferenc, Siposs Anta, Haliczky Zoltán, Breyer István, Seyler Vilmos, Pécsi Gusztáv, Kemény Lajos, Popper Ede, Bleszl Erzsike, Tunner István, N. N., özv. Marezell Sándorné, Varga Dezső 2—2 kor.; N. N., Pach Józsefné, Buzás István, Réger L. Müller, N. N., 1—1 kor., dr. Berényi Gyula, Burány Ernő, özv. Lamich Károlyné, Schuller Pálné, Schrott Amália, 4—4 kor.; Dreischok Sándor, 14 kor., Magurányi József, 12 kor., Balog Ambrusné 40 fillért, összesen 432 kor. 40 fillért.

A epölli gyilkossághoz.

Mult számunkban megírtuk, hogy Hulmány Ferenc, akit a gyilkosságból kifolyólag a esendőség szintén gyanuba vett — önkényt jelentkezett Strausz Sándor komáromi törvényszéki vizsgálóbírónál ujjlenyomatának összehasonlítása végett. A vizsgálóbíró tényleg összehasonlításokat eszközölt Hulmány Ferenc ujjlenyomata és a gyilkosság színhelyén talált ujjlenyomatok között, azonban a két ujjlenyomat nem egyezvén, megállapítható volt, hogy a daktilogramm Hulmányéval nem lehet azonos. A vizsgálóbíró erre Hulmány Ferencet természetesen szabadon bocsájtotta. — Hulmány nyomban hazautazott Epöltre. A esendőség azonban nem szüntette meg Hulmány Ferenc ellen a nyomozást, de azért más irányban is kellő erélyvel végzi kötelességét és így talán remélhető, hogy végre is rövid időn belül világosság fog dűlni a misztikus kettős gyilkosság egyre bonyolódó ügyre.

Pöng a sarkantyú.

A megyeház folyosói már néhány nap óta hangosak a sarkantyúpengéstől. Dr. Perényi Kálmán alispán elrendelte, hogy a megyei hajdúk ezen-tilt csak sarkantyús eszímában dolmányban mentében, tehát plén parádban teljesíthetnek csak szolgálatot. Mert sok mindenre jó az, ha a sarkantyúpengésről már jó előre meg lehet tudni, hogy mikor ténfereg egy-egy kíváncsi hajdú a hivatalos szobák ajtainak kulcslyukai körül. Példának okáért a multkoriban midőn a szolgabírószék iktatójában pásztorórát tartott egy-két fiatal úr, szintén jó lett volna, ha a kíváncsi hajdú vig sarkantyúpengéssel adta volna hírül alkalmatlan látogatását.

Rendőri hírek.

A revüens kéményseprő. Németh Lajos kéményseprőség f. hó 14-én alaposan felöntött a garatra. Illuminált állapotában azután összetévesztette a saját lakását a helyi vasut első osztályu várótermével. Németh Lajos tehát esti 9 órakor betért a jelzett váróterembe és ott teljesen otthonosan kényelembe helyezkedvén hozzáfogott az igazak álmához. Kényelmes műveletében azonban alaposan megzavarták a „kivilágított“ kéményseprőt. Először az állomási személyzet szolítottta őt fel a helyiség elhagyására, majd pedig midőn ez nem sikerült, az ügyeletes rendőr avatkozott bele Németh Lajos álmai rendes menetébe. Németh ur azonban ügyet sem vetett a rendőségnek zavaró hatására és kényelmesen tovább horkolt. Ugy kellett azután karhatalommal kitenni a meleg váróteremből a sivár éjszakába. Ráadásul pedig megindították Németh ellen a kihágási eljárást.

Az ablakrepszítő eszímadia. Fekete Károly józan állapotában eszímadia legény, ha azouban berug, ablakrepszítéssel foglalkozik. F. hó 14-én is eme második mesterségének szentelte idejét Fekete Károly és többek között Juhász Mártonné ablakait is beverte. Ingatlan vagyon rongálása címmel indítottak ellene fenyítő eljárást.

Erős és Gere.

Már többször ismertettük lapunkban ama bűnügyet, mely Gere János szentgyörgyemezei gazda ellen van folyamatban. Gere tudvalevőleg még a nyár folyamán több ízben rálőtt szomszédjára Erős Jánosra. Szándékos emberölés kísérlete címén indította meg a kir. ügyész Gere ellen az eljárást. A vizsgálat folyamán tegnap Közégi Károly puszkaműves megvizsgálta a bűnjelként szereplő forgópisztolyt és szakértőileg megállapította, hogy az még 20 lépésnyi távolságból is kiolthatja egy ember életét. A vizsgálat adatai szerint Gyere 8 és fél lépésnyi távolságból lőtt Erősre.

Népmozgalmi statisztika.

Esztergomban az állami anyakönyvezetői hivatal adatai szerint 1908. január 12-től 1908. január 19-ig.

Születtek: Havotta József rk. szabósegéd fia. — Kistót Julianna rk. földm. leánya. — Szabó Gyula rk. cipészsegéd fia. — Paal Jenő rk. pósta és távirtda szolga fia. — Berzák István r. k. kocsis fia. — Majoresik Gyula rk. népenész fia. — Vig Sándor rk. földm. fia. — Fenyvesi Sándor rk. kályhaségéd fia.

Házasságok kötötték: Csányi Gyula rk. borbély és Szina Margit rk. varrónő Esztergom. — Norzsa József rk. napszámos és Köpödi Róza rk. Esztergom. — Rábai László rk. kántortanító Lantikápolna és Janovics Borbála rk. Esztergom. — Kalocsanyi Gyula rk. méhkóros Dunaradvány és Gyuresele Hermin rk. Esztergom.

Meghaltak: Tóth Mária rk. 41 éves szakácsnő (tüdőgümőkór). — Német Kromperger János rk. 62 éves napszámos (tüdőlob). — Ugrai Gizella rk. 2 hónapos (bélhurut). — Novák János rk. 10 napos (ránggöres). — Berta Mihályné szül. Téglás Julianna rk. 34 éves (mindkét lábszár lezúratása evvériuség). — özv. Sebők Mártonné sz. Patz Erzsébet rk. 74 éves (aggkór). — Bádi István rk. 4 éves (tüdőgümőkór). — Beck János rk. 78 éves (tüdővízenyő). — Korentsy Irén rk. 4 hónapos (ránggöres). — Hurai Géza rk. 20 hónapos (gyermekaszály). — Zsótér Rókus rh. 7 éves (vörheny). — Zsótér Ferenec rk. 3 éves (vörheny). — Kessenheimer Euália rk. 45 éves irgalmas nővér (genyverűség). — Bagi Jánosné Somogyi Rozália rk. 56 éves (gyomorrák). — Tarr Erzsébet rk. 16 hónapos (tüdőlob). — Kratz Kálmán rk. 5 hónapos (tüdőlob).

A szamárköhögést

a gyermekek ezen ismertéme ellen a SCOTT-féle Emulsió minden esetben sikeresen használtatik. A SCOTT-féle Emulsió a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek erősítésére, kiknek gyorsan visszaadja

rózsás kerek arcukat.

Rendkívüli sikere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

SCOTT-féle Emulsió

felnőtteknek s agoknak ép oly jó és hatásos, mint gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Nincs többé 90 kilométeres sebesség!

Van egy néhány gyorsvonatunk amelyek csak fűtyülnek Párkányánán de meg nem állanak. Ezek az úgynevezett nemzetközi gyorsvonatok, melyek az új mozdonyokkal 90 kilométeres sebességgel rohantak Bécs, vagy Budapest felé. Mult évben fokozták a sebességet 80 kilométerrel 90-re, most az államvasut igazgatósága egy rendeletben kimondja, hogy visszatér a 80 kilométeres sebességre. A rendeletben be nem vallott oka ennek az,

hogy míg nálunk mindent megtesznek a forgalom kielégítésére, addig odaát Ausztriában állandóan késnek minden csatlakozásnál s így megrontják a nagy költséggel fokozott gyorsaságot. Ausztria mai áll tehát le kell mondnunk, hogy a mai vonalunkon közlekedjenek a leggyorsabb gyorsvonatok.

x Egy lépéssel előre. Nyomasztó gazdasági helyzetünkben örömmel kell üdvözlőnünk minden olyan magyar terméket, mely alkalmas arra, hogy hasonló külföldi gyártmányt kiszorítson. Egy ilyen eseményről kell most hírt adnunk. A már külföldön is hírneves Brázay Kálmán-cég, mely az elején áll az uttörő magyar nagykereskedelemtől, sikerreinek számát megint gazdagította egygyel. Ez a siker a Brázay-féle Kalogén sósorszeszes fogkrémhez fűződik, amely felülmúlhatlanul kitűnő szer a fogak épségben és szépségben tartására, továbbá a száj ápolására. Csin és praktikusság dolgában pedig páratlanul áll a fogkrémet tartalmazó tubus ts. A Brázay-féle sósorszeszes már világhíre van, nyomdokába lép most a Kalogén, amely a magyar tudás diadala.

A divat.

— A Divat Ujság-ból. —

Egy pár napja már hogy hivatalosan itt a farsang. Sok rózsás arcú leányka várta türelmetlenül, szívpedve és talán-talán még az álma is nyugtalanabb most: nyugtalanítja a kérdés, vajjon mit hoz a farsang és milyen lesz? Lesz-e olyan vidám, a milyennek édesanyja leírja az ő korabeli farsangot?

Nem szívesen rontjuk meg egy ilyen fiatal lélek ábrándjait, de már jó előre kimondjuk: nem lesz olyan az idei farsang sem, mint volt a régi. Azok a híres színmagyar mulatságok, melyek összehozták a társadalom színe-javát, ma már évről-évre mindikkább letűnőben vannak. S hogy miért? A jó Isten tudja! Mindenekelőtt a gazdasági viszonyok okozzák az átalakulásokat. Ha talán anyáink már nem is, de a mikor anyáink még fiatalok voltak, egy fehér mellruhában végigtáncoltak egy hosszú farsangot és változtatás legfeljebb annyi volt a ruhán, hogy más-más színű volt a „sleifni“.

Manapság az apák félve gondolnak arra, hogy a leányukat báloztassák. Rengeteg pénzbe kerül a mama ruhája és nagyon sokba a leányké. Mert hát elfelejtették azt a jelszót, mely szerint az ifjúságnak nem kell dísz: ékesíti azt a fiatalos egyszerűsége, bája. A mostani bál divat a leányra is ráparancsolja a selyemre dolgozott selyemgöngyöket, kínai kreppet, esipkét, virágdísz stb. És ezen egyesek, a jobb izlések, nem igen tudnak változtatni. Ám ha összeállnának azok az anyák, a kik például a budapesti társaságban hangadók s megállapodnának abban, hogy leányaikat a lehető leg-egyszerűbb ruhában báloztatják, milyen hamar megváltoznék a divat s a bál terem képe! Sokkal több lenne a bálozó leány s kevesebb a kétségbeesett arcú apa.

De vessünk egy pillantást az elmúlt esztendő divatjára. Hozott volt-e valami újat? Erre a kérdésre is hamarosan megadhatjuk a választ: újságot vajmi keveset hozott. Jobban uralkodott mint valaha és uralkodik most is az empir- és félempir-ruha, melynek újabb formát az ad, hogy sok szélből van szabva és így jobban hajlik a princess formához. A szoknya közvetlenül a mell alatt kezdődik s a kurtá derék mindig zekeszerű és sok művészettel készül a esipkéből, bársonyból, gyöngyhímzéssel, arany- vagy ezüstsujtással. Ugyanebből az anyagból készül az ujj is, mely az ilyen öltözéseknél szorosan simul a karhoz és akár rövidebb, akár hosszabb, de mindig legalább a könyök alá ér. A kivágást illetőleg a divat sok engedményt tesz és „engedélyezi“ a négyszögletes, kerek- vagy szívalaku kivágást is.

A bál ruhákon is föltűnik, mennyire kedvelt az idén a nagy virág és a divatnak a legjobban az felel meg, ha a virágot a ruha színéhez megfelelően választja. A lila ruhát például ugyanolyan színű orchideával, sásliliommal vagy olyan

árvácskával díszítjük, a melynek a színe leghasonlóbb a ruha színéhez és a természetesenél jóval nagyobb. Az ilyen árvácskából fűzött kötnék, mely körülfutja a kivágást és a ruha alját. A divat mesterei különben nagyon szeretik most úgy készíteni a ruhákat, hogy az anyag s a dísz teljes összehangzásban legyen egymással és talán azért olyan nagyon kedvelt a különféle fémesipke és a színes esillámhímzés. A fémesipkéket egészen a valódi esipkéek mintája szerint készítették s így megtaláljuk az arany- és ezüstésipkében a klíni mintákat és az ezüstszállal horgolt irlandi mintákat. Reméljük, hogy rövid idő múlva ott találjuk majd a minták közt a gyönyörű halasi és esetneki esipkemintákat is.

A ruha alja elől és oldalt most is még nagyon hosszú [csak az uszály lett valamivel rövidebb]. A esipke, túll és különféle fátyolszövetruhákat selyemmel bélelik mind, de ha az anyag nagyon ritka, duplán veszik, mert a bélésselyemnek alig alig szabad átlátszania.

A hajdíszről annyit, hogy míg a mostani kalapokhoz a hölgyek fején még ott tornyosodik a vendéghaj egész tömege, estélyekre, társaságba az egyszerű hajviselet a divatos, legfeljebb ha egy-egy szál virág kerül rá dísznek. A cipőt nagyon finom kivitelben és mélyen kivágyva viselik a társaságba. Világos ruhához világos a cipő is, akár megfelelő színű bőrből vagy atlaszból. A cipőt is dusan díszítik mindenféle gyönggyel, esilámmal. Nagyon szép az ilyen cipőhöz a megfelelő selyemharisnya. Ujdonság a szalagfűzéssel díszített harisnya. A harisnya is meg kell, hogy feleljen a ruha színének.

Szenzáció a moziban.

A Korona moziban mátol fogva a nemrég nagy szenzációt felvert „Hau“ bűnpör jelenetei kerülnek bemutatásra. A nagy pör a egész világ sajtóját hónapokig tartotta izgalomban s így azt hisszük, minden újság olvasó ember sietni fog, hogy a „Vörös Olga“ drámáját kinematografálisan megnézze.

Felelős szerkesztő és laptulajdosos:

GERENDAY JÓZSEF.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen Ném elhunytá felett részvétüket fejezték ki és azoknak, kik a Boldogult gyógyszerartársán megjelenni szívesek voltak, ez úton fejezem ki az én és családom őszinte hálás köszönetét.

Rogrün Ede.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★

*Adjon ízesítő
néhány esep a gyenge
Maggi-féle levesbe.*

Maggi Gyula és Társa

Iroda: Wien, IV/1. Gyár: Bregenz.

Imakönyvek

egyszerű és diszes kivitelben, regények, ifjusági olvasmányok, képeskönyvek nagy választékban kaphatók a „HUNNIA” könyvnyomdában Esztergom, Széchenyi-tér 327. szám.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, osztnál és meghűléseknél, bedörzsoléseskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárlaskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-S0, K1.40 és K2.- és ügyszolván minden gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Fáy Antal és Oblatt Oszkár

BUDAPEST, IV. ker. Semmelweis-utca 4. sz. a sarkon.

TELJES LAKBERENDEZÉSEK ÓRIÁSI VÁLASZTEK MINDEN-
A LEGEGYSZERÜBBTŐL NEMŰ BÚTOROKBAN.
A LEGFINOMABBIG. OOOOOOOOOOOOOOO

Jutányos árak!
2 évi jótállás!

Asztalos műhely.

Hárpitos műhely.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és hártározottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el.

HIRDETÉSEK

JUTÁNYOS ÁRON
FELVÉTEKNEK

AZ
Esztergomi Lapok

KIADÓHIVATALÁBAN.

ÓH JAJ!

Megöjt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. — Doboz 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszerertár
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillája
csakhamar meggyógyított!

Kapható Esztergomban: Kerschbaummayr Károly, R. Schmidt Arthurné, Zsiga Zsigmond gyógyszerertárakban, és Dobos Gyula drogériájában.

Fillér 4 Fillér

a nagymosáshoz!
ha ruha kékítéshez szabadalmazott

URANOS

PASZTILLÁT használ!

Patyolat fehér lesz a fehérnemű!

Foltot vagy csíkot nem csinál!

Ártalmatlan mert savmentes!

Gyorsan, teljesen oldódik a vízben.

URANOS-pasztilla csak 4 fillér

és egy mosáshoz elég!

Minden drogériában és jobb fűszerüzletben kapható:

Mintadozot = 10 drb. pasztilla = 40 fillér
beküldése ellenében (bélyegeken is) küldenek:

HOCHSINGER TESTVÉREK

vegyészeti gyár, Budapest VI.

Esztergom: VILLI JÓZSEF.

